

N° 21.

Markkinat.

Tullen, mennen tiedä ties,
ostain, myyden ole mies.
Tiedä ties,
ole mies.

Jak. Juteini.

Wipurissa.

Cedermallerin Pesken ja Pojan Kirja-painosta,
vuonna 1844.

Imprimatur:

G. REIN.

Essivalda walwowainen ,
andajana Asetusten ,
määrännyt on markkinatkin
mandereelle kylä-kunnan ,
taikka kaupungin turulle .

Näin nyt neuwo Essiwallan
etsinyt on etusuutta ,
keweyttä kaupan kaiten .
Rehelliset retkillänsä
tulllessansa tuovat aina
yksi yhtä , toinen toista
myytäväksi markkinoille ;
tawarata tarwittaisa
onnen omaisen lisäksi ,
yksi yhtä , toinen toista
ostettua omaisuutta
kuljettaapi kotiansa
elon hyötyisen hyväksi .

Mutta missä liene lahja
ilman synnin sekoitusta ,
wailla wäärin käyttämistä ?
Himo häijyn saastaisuuden
on kuin jano juomavilla ,
willitseepi niin kuin wiina ,
joka juoden janottaapi ,
tuopi turmion ikuisen .
Kussa wilja wihertävä
kaswamassa kaunistuupi ,
siellä owat ohdakkeekin
firtämässä siunausta ,
juuri-madot murtawaiset
matelewat mullan alla ,

wahingoksi waarallinen
halla häwittää hedelmät,
että suulla, sydämellä
ombi tusta tunnuksella
tuota maailman menoissa.

Näin on maassa markkinoilla
kansa wiljaan werrattawa,
josta hywä hyödyttäisi,
jos ei paisuisi pahuutta.
Syndi ombi ohdakkeena,
pahan syynä sydämessä,
josta valmistuu wahingo.
Suopumus on juuri-mato,
onnen ofan murtajana,
kukistaja kunniangin.
Wihat, wainot, wiekkaudet
haaskailewat, niin kuin halla,
siweyden, sielun laihon.

Katselia kauhistusta,
tutkiwainen tunnon kautta
mereo ja menetystä
aina markkinain ajoilla,
silmä-näön surkeamman
tuskin tundeepi todeksi;
huokeambi ombi hetki
unen nurjan näkiällä
suotta suuressa hädässä.
Katsos kansa rähisewä,
kurja kulkee kahda-käsin
niin kuin maassa muurahaiset,
mutta mielä muurahaisen,
arwoa ja ahkeruutta
ombi harwoilla hawaittu.
Riehuttaisfa riettahesti
huuto, parku, pauhu suuri
ahdistawat awaruuksia,

pisättävät pilvein juoksun,
kiroukset kumajavat
taiwas-laelda takaisin.
Wannomiset, warfaudet,
petokset ja pahat juonet
owat, niin kuin myrky maasta,
tänne tulleet tuotetuiksi
kaswatteeksi kaubistuksen,
että olon onnellisen
lukoistus jo kuiwettuupi.

Ajattele, armas sielu!
seiso, itke, ihmettele
paljoutta pahennuksen,
turmeluksen turiloita;
ainetta on aldis kyllä,
joka särkeepi sydändä.
Ohdella on oma tundo
wiipymätä wietäwänä
niin kuin lammas lahtarille,
toinen tuopi kunniansa
myytäväksi myötänänsä.
Wiina wihan yllyttääpi;
torat, riidat, tappelukset,
surmat siitä sikiävät.
Suomaratti raadollinen
ombi waras waiwaisena,
taikka köyhä turjuudessa
aina wahingon alainen.

Katsos kuinga käytetähän
juonen kautta julmuudessa,
tuhmuudessa tunnotoina
kanssa luondo-kappaleengin:
täällä härjän taluttaja,
mies on mullikan mutainen,
ehkä kurja kunnotoina
kohtaan kanssa-luotunansa,

welji-vuolbanfa wakaišta,
Walistus on outo, wailla
molemmilla mielessänsä ;
nämät ovat osatoina
wiesä järjestä jalosta,
Mutta mies on menoissansa
syndisembi sydämeistä,
että wasta wertaitansa
nähdä neljällä jalalla.

Tuolla tunnen toisen hölmön
jultembana juhdan kanssa,
näen itse ilkeämmän
ratsastajan rauhatoina
suotta sullowan hewoista ;
eivä ole hängän ollut
mielen mitatun jaossa.
Takin risain tuuletellen
pitkin reittä roikkumassa,
tukka löyhhy takkurainen,
hassun ho ho i ha ha ha
hiewittäapi hirmun lailla.
Kaateliat raukan raajat
rusikoiten rundelewat,
riehuwat nyt riiwattuina, —
riiwattuina riettahasti,
pian puoli-perkeleinä ;
konnet, tehdyt teräksestä,
kannuksina kanda-päissä,
owat miehillä okaiset,
Mutta mitä miehet täällä
werisillä wehkeillänsä
ensin alkawat ajassa,
se on tosin täytettävä
tuolla toisessa elossa,
kussa heitä kurjat henget,
hiiluwaiset helwetissä,
kannustawat kauheasti
karwaisilla kanda-päillä
— joka karwa kannuksena.

Mitä, paitsi parannusta,
iloittaisissa ilkeästi,
syndis-raukat raatelewat
Luoja luondo-kappaleita
Herran hyvyttä häväisten?
Eikös hurjat hourassansa
mahda muistella totuutta,
että kautta kauhistusten
ahdistuupi Herran armo,
jota turhin tuonelassa
sitte anotaan awuksi;
eipä hiivu hittolassa
tulistetut tuskan hiilet,
löydy lieskan lieivitystä
armo-aikamme perästä.

Luoja ombi lahjoittanut
awuksemme askareissa
waeldajan woimallisen,
hyvän, hiljaisen hewoisen,
joka kyllä käskiänsä
woisi myrskätä wihasa,
waan on warsin kärsiwäinen,
hellä miilda hallittaisissa;
mutta niinkuin muukalaiset,
tunnottomat turmelewat
lainan itse Paupiaalda,
kiusalewat, kiduttawat,
kannustawat kaiten päivän
kuwaneitakin kupeita.
Biattomat wika-päildä
saawat kärsiä kowuutta.
Rauhattomain raadellesa
Isän luotuja iäisen,
hofuttaisissa hewoissa,
suotta ruoskien ruwille,
liha luista lakastuupi,
wäki waipruupi wähäksi.
Suhta, lahja Jumalalda,

hepo varka hengästynyt,
synnitöinä sydämessä
kandain synnin seljäsänsä,
huokaleepi, waan ei huuda
koston kauhean kowuutta;
mutta Herra, aina hurstas,
huomaitseepi huokauksen,
se on selwempi sanaakin.
— Kuivakon jo käsi kurja
tuottajana tuskaisuutta,
nielkön maatin mandereesda
isät, emät ilkeyden,
taikka tehtöt heti hekin
parannuksen palawasti,
ett' ei Herra hurstauden
lopettain laupiutta,
sulkis' armonsa säteitä,
syöksis' syystä syndisiä
maailmasta markkinoille
kadotuksen kauheamman,
jossa julmat ratsastajat
tulifella tandereella
kostain heitä kannustawat
armoka nyt ajettaisja
kohden itkua iäistä.

Suomi, joka olet suuri,
walmis tielle walistuksen!
sytyttele sydämissä
tunnon tuli, hywän-suondo
kunniaksi kansakunnan;
uudistele unhotettu,
kallis käsky Raikki-wallan
laskemahan laupiutta
luoksi luondo-kappaleengin;
laita laki lurjuksille
estämähän ehdon töissä
turwattoman tuskaisuutta.
